

Život Cirkvi

Ročník 17

37/2010

Tisíce veriacich sa zišli na národnej púti v Šaštíne

Veľká Británia privíta po prvýkrát pápeža Benedikta XVI. – očakávania a prípravy

Už vo štvrtok sa začne apoštolská cesta Benedikta XVI. do Veľkej Británie. V tejto súvislosti anglický novinár a spisovateľ Peter Jennings o blížiacej sa návšteve Svätého Otca vo Veľkej Británii pre Vatikánsky rozhlas povedal:

„Som si istý, že Londýňania, bez ohľadu na rozličnosť vyznaní, privítajú vrúcne Benedikta XVI.“ toto napísal starosta Londýna Boris Johnson v správe o návšteve pápeža. V Londýne, rovnako ako v iných mestách, ktoré Svätý Otec navštívi, rastie očakávanie tejto udalosti preto, že ide o návštevu po 28 rokoch od návštevy Jána Pavla II., ktorú mnohí nazvali „historickou“. „Dokonca aj niektoré kritiky v médiách zmiznú, len čo pápež pricestuje do Veľkej Británie“ - hovorí spomínaný anglický katolícky novinár a spisovateľ Peter Jennings, ktorého biskupi poverili, aby napísal o návšteve aj oficiálnu knihu.

„Kritiky zmiznú, z veľkej časti sa vyparia, pretože si myslím, že väčšia časť obyčajných ľudí vo Veľkej Británii bude v plnom rozsahu zainteresovaná do tejto návštevy. Najmä po tom, keď ľudia uvidia v televízii zábery Benedikta XVI. vedľa kráľovnej Alžbety II. v Edinburghu, v Holyroodskom paláci. Myslím si, že je to skutočne silný zážitok, byť vtiahnutý do tak veľkého historického okamihu. A som si istý, že v dôsledku tohto ľudia začnú návštevu sledovať.“

Takže môžeme povedať, že po prvýkrát toľko ľudí vo Veľkej Británii bude pápeža počuť priamo?

„Áno, myslím si, že toto je veľká príležitosť. Slová Svätého Otca upútajú pozornosť médií i celej verejnosti. Pápež Benedikt XVI. pozná život veľmi dobre, pozná problémy a utrpenia najmä v čase, keď vo Veľkej Británii a v Európe je všeobecne ťažká situácia z ekonomického hľadiska, v čase, keď ľudia vedia, že nezamestnanosť vo Veľkej Británii ešte porastie. Verím, že slová Svätého Otca budú pre ľudí povzbudením a veľkou inšpiráciou.“

Myslíte si, že britská spoločnosť, nielen katolícke spoloč-

čnosť, bude po pápežovej návšteve vnímavejšia na náboženské hodnoty?

„Nie som si istý, ale myslím si, že britská spoločnosť bude počúvať slová Svätého Otca veľmi pozorne. Dokonca aj ľudia, ktorí nemajú radi Cirkev, ktorí sa vyhlasujú za ateistov alebo agnostikov, budú mať voči osobe Benedikta XVI. rešpekt. Takže predpokladám, že jeho slová budú počúvané s veľkou pozornosťou a dúfajme, že v tejto epoche poznačenej materializmom a sekularizmom sa stanú inšpiráciou pre ľudí.“

-pd-
snímka RV

Britské médiá o pápežovej návšteve krajiny

Veľká Británia (15. septembra, RV) – Štvrtok odletom z rímskeho letiska Ciampino sa začne apoštolská cesta Benedikta XVI. do Veľkej Británie. Tamajšie médiá už prinášajú články súvisiace s príchodom hlavy Katolíckej cirkvi. Denník „The Daily Telegraph“ venuje dnes tejto udalosti celú stranu v rubrike „Comment & Features“ a prináša informácie o živote a učení pápeža. Ďalší, „The Guardian“ rozoberá v tejto súvislosti najmä témy sexuálnych zneužívaní, pričom uvádza, že aj napriek vážnosti týchto činov netreba zabúdať na dobro, ktoré Cirkev koná. Liberálny denník „The Independ-

ent“ je jediným, ktorý venuje celú prvú stranu pápežovi, aj keď poukazuje najmä na náklady súvisiace s návštevou, či počet obetí zneužití. Denník „The Times“ venuje návšteve článok, v ktorom prináša informácie o postojoch pápeža v otázkach rodiny, ako to Svätý Otec vyjadril aj novému veľvyslancovi Nemecka pri Svätej stolici pri jeho nedávnej osobitnej audiencii. Zaujímavý je však v denníku článok, ktorý sa návšteve venuje z hľadiska moslimov a uvádza: „Máme toho istého Boha. Námestník Krista nemôže priniesť nič iné, ako dobro pre moslimov“ – uvádza sa.

-sg-

Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Anjel Pána

Vatikán (12. septembra, RV) - Drahí bratia a sestry!

V evanjeliu podľa Lukáša dnešnej nedele, hovorí Ježiš v 15. kapitole o "troch podobenstvách o milosrdenstve". Keď On "hovorí o pastierovi, ktorý ide za stratenými ovcami, o žene, ktorá hľadá drachmu a o otcovi, ktorý vybehne v ústrety márnوترatnému synovi a objíme ho, nie sú to iba slová, ale stávajú sa výkladom bytia a konania Jeho samého" (Deus caritas est, 12). Vskutku, pastier, ktorý nájde stratenú ovcu, je samotný Pán, ktorý berie na seba, spolu s krížom hriechne ľudstvo, aby ho spasil. Márnوترatný syn je potom v treťom podobenstve mladík, ktorý po tom, čo získal

od otca dedičstvo, „odcestoval do ďalekého kraja a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil“ (Lk 15, 13). Keď začal trieť núdzu, bol donútený pracovať ako otrok, dokonca jest' jedlo určené pre zvieratá. A tak teda – ako hovorí evanjelium -, „vstúpil do seba“ (Lk 15, 17). „Slová, ktoré si pripravuje pri návrate, nám umožňujú spoznať pochod vnútornej púte, ktorú teraz dovršuje... vracia sa «domov», k sebe samému a k otcovi“ (Benedikt XVI., Ježiš z Nazaretu, Miláno 2007, str. 242 – 243). „Vstanem, pôjdem k otcovi a poviem mu: Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojím synom. (Lk 15, 18-19). Sv. Augustín v súvislosti s týmto textom píše: „Je to samotné Slovo, ktoré ťa volá, aby si sa vrátil: miesto neochvejného pokoja je tam, kde láska nepozná opustení“ (porov. Význania IV. 11,16). „Ešte bol ďaleko, keď ho zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto. Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho“ (Lk 15, 20) a plný radosti pripravil hostinu.

Drahí priatelia, ako neotvoríť naše srdce istote, že aj keď sme hriešni, Boh nás miluje? On sa nikdy neunaví a príde nám naproti, prejde vždy ako prvý cestu, ktorá nás od neho delí. Kniha Exodus nám ukazuje, ako Moj-

žiš s dôverou a odvážnou prosbou zvládol – tak povediac – premiestniť Boha zo sudcovského trónu na trón milosrdenstva (porov. 32,7 – 11, 13-14).

Lútosť je mierou viery a vďaka nej je možný návrat

k Pravde. Apoštol Pavol píše: „Dosiahol som milosrdenstvo, lebo som to robil z nevedomosti v nevere“ (1 Tim 1, 13). Keď sa teda vrátíme k podobenstvu syna, ktorý sa vracia „domov“, vidíme, že keď sa objaví starší syn, rozhorčený zo slávnostného prijatia venovaného bratovi, je to zasa otec, ktorý mu ide naproti a prosí ho: „Syn môj, ty si stále so mnou a všetko, čo ja mám, je tvoje“ (Lk 15,31). Len viera môže premeniť egoizmus

na radosť a znovu nadviazať správne vzťahy s bližným a s Bohom. „Patrílo sa hodovať a radovať sa“ – hovorí otec -, „lebo tento tvoj brat... bol stratený, a našiel sa“ (Lk 15, 32).

Drahí bratia, vo štvrtok sa odoberiem do Veľkej Británie, kde vyhlásim za blahoslaveného kardinála Johna Henry Newmana. Všetkých vás prosím, aby ste ma na tejto apoštolskej ceste sprevádzali s modlitbou. Panne Márii, ktorej Najsvätejšie meno dnes Cirkev oslavuje, zverme našu cestu obrátenia k Bohu.“

Nádvorie Apoštolského paláca v pápežskom letnom sídle v Castel Gandolfe zaplnili pútnici z rôznych krajín, medzi nimi aj zo Slovenska. Takto po slovensky ich Benedikt XVI. pozdravil:

„Zo srdca pozdravujem pútnikov zo Slovenska, osobitne študentov a kaplánov Univerzitetného pastoračného centra z Košíc. Bratia a sestry, milí mladí, v týchto dňoch sa začína nový akademický rok. Vyprosujeme si od Ducha Svätého jeho vzácne dary, predovšetkým pravú múdrosť. S týmto želaním vás žehnám!“

-pd-/ snímka RV

Generálna audiencia Benedikta XVI.: Svätá Klára z Assisi

Vatikán (15. septembra, RV) – Drahí bratia a sestry,

medzi najobľúbenejšie svätice celkom určite patrí svätá Klára z Assisi. Žila v trinástom storočí, v časoch svätého Františka z Assisi. Svedectvo jej života nám ukazuje, že Cirkev je ženám veľmi zaviazaná. Je zaviazaná mnohým odvážnym a hlboko veriacim ženám, ktoré poskytl rozhodujúce impulzy pre obnovu celej Cirkvi.

Kto bola táto Klára z Assisi? Pri hľadaní odpovede na položenú otázku máme k dispozícii dôveryhodné prame-

ne: nielen jej staroveký životopis od Tomáša z Celana, ale aj dokumenty z procesu kanonizácie, ktorý pápež začal hneď niekoľko mesiacov po jej smrti: dokumenty, ktoré obsahujú svedectvá ľudí, čo dlhý čas žili po jej boku.

Klára sa narodila v roku 1193 a pochádzala z bohatšej aristokratickej rodiny. Bohatstvo a šľachtický pôvod však opustila a rozhodla sa žiť pokorný a chudobný život, presne taký, aký odporúčal svätý František z Assisi. Jej rodičia, ako bolo v tom čase zvykom, sa ju sna-

žili vydat' za niekoho dôležitého. Klára však, keď mala osemnásť rokov, inšpirovaná hlbokou túžbou nasledovať Krista a obdivom k svätému Františkovi, opustila rodičovský dom a spolu so svojou priateľkou Bonou z Gulefuccia odišla tajne za menšími bratmi, ktorí bývali pri chráme Porciunkula. Bolo to večer na Kvetnú nedeľu roku 1211. Zatiaľ, čo bratia držali v rukách horiace fakle, František jej za všeobecného dojatia ostrihal vlasy a Klára si obliekla kajúce rúcho. Od toho okamihu sa stala panenskou nevestou Kristovou: zasvätila sa mu v úplnej pokore a chudobe. Rovnako ako Klára a jej spoločníčky, v priebehu dejín sa nespočetné množstvo žien nechalo očariť láskou pre Krista, ktorý v nádhere svojho Božstva naplnil ich srdcia. A celá Cirkev sa prostredníctvom tohto mystického povolania zasvätených panien stáva tým, čím má byť naveky: krásnou a čistou nevestou Kristovou.

V jednom zo štyroch listov adresovaných dcére českého kráľa, ktorá ju túžila nasledovať, svätej Anežke Pražskej, Klára hovorí o Kristovi, svojom milovanom ženíchovi, používajúc slová vzťahujúce sa na sobáš; slová, ktoré by azda niekoho mohli zaskočiť, no celkom určite v každom vyvolajú dojatie: „Milujúc ho, ste cudná, dotýkajúc sa ho, budete čistejšia, keď sa mu odovzdáte, zostanete pannou. Jeho moc je najsilnejšia, jeho štedrosť najväčšia, jeho vzhľad najkrajší, jeho láska najjemnejšia a jeho neha presahuje všetky ostatné. Už teraz ste v jeho náručí a on ozdobil vašu hrud' vzácnymi drahokamami... korunoval vás zlatou korunou, na ktorej sa skvie znak jeho svätosti.“ (Lettera prima: FF, 2862).

Predovšetkým na začiatku svojho duchovného putovania našla Klára vo svätom Františkovi nielen učiteľa, ktorého poslúchala, ale aj priateľa a brata. Priateľstvo medzi týmito dvoma svätcami je mimoriadne dôležitou a vzácnu skutočnosťou. Keď sa stretnú dve čisté duše zapálené tou istou láskou pre Boha, dokážu zo vzájomného priateľstva získať silnú vzpruhu pre napredovanie na ceste k dokonalosti. Priateľstvo je jedným z najvznešnejších a najvyšších ľudských citov a Božia milosť ho dokáže ešte viac očisťovať a premieňať. Tak, ako svätý František a svätá Klára, aj mnohí ďalší svätci prežili hlboké priateľstvo na ceste ku kresťanskej dokonalosti – napríklad svätý František Saleský a svätá Jana Františka de Chantal. Práve svätý František Saleský píše: „Je nádherné môcť milovať tu na zemi tak, ako budeme milovať v nebi, naučiť sa mať rád už na tomto svete tak, ako raz naveky budeme mať radi na druhom svete. Nehovorím tu len o dobročinnnej láske, pretože tú máme mať voči všetkým ľuďom; hovorím o duchovnom priateľstve, v ktorom dve alebo tri osoby zdieľajú tú istú zbožnosť a duchovnú lásku, a stávajú sa tak opravdivo jedným duchom.

Po niekoľkých mesiacoch v rehoľnej komunite, keď Klára musela odolávať tlaku svojej rodiny, ktorá sa jej rozhodnutím zo začiatku nesúhlasila, usadila sa táto svätica spolu so svojimi prvými spoločníčkami v kostole svätého Damiána, kde pre nich menší bratia zriadili maličký kláštor. V tomto kláštore žila vyše 40 rokov až do svojej smrti v roku 1253. Máme k dispozícii dokument z prvej ruky, ktorý opisuje, ako tieto ženy žili v časoch začiatku

obdobia františkánskej obnovy. Ide o rozprávanie flámskeho biskupa Jakuba z Vitry, ktorý bol v Taliansku na návšteve. Píše, že tu našiel veľké množstvo mužov a žien zo všetkých spoločenských vrstiev, ktorí „zanechali všetko pre Krista a utiekli zo sveta. Nazývajú sa menší bratia a menšie sestry. Pápež i kardináli im preukazujú veľkú vážnosť... Ženy... bývajú spolu vo viacerých domoch v blízkosti miest. Nič nedostávajú, ale žijú z práce svojich rúk. Sú zarmútené a ustarostené nad tým, že sa im od klerikov i laikov dostáva väčšej úcty, než by sami chceli.“ (Lettera dell'ottobre 1216, FF, 2205.2207).

Jakub z Vitry si veľmi dobre všimol práve charakteristickú črtu františkánskej duchovnosti, na ktorú bola Klára obzvlášť citlivá: radikálnosť chudoby spojenú úplným odovzdaním sa do Božej Prozreteľnosti. O toto sa snažila mimoriadne rozhodným spôsobom. Od pápeža Gregora IX (alebo možno už od pápeža Inocenta III) dostala tzv. Privilegium Pauperitatis (por. FF, 3279). Na základe tejto listiny Klára a jej spoločníčky u svätého Damiána nemohli vlastniť nijakú materiálnu vec. Jednalo sa o skutočne mimoriadnu výnimku vzhľadom na vtedy platné kánonické právo a cirkevné autority tej doby ju udelili, pretože si cenili plody evanjeliovkej svätosti, ktoré rozpoznali v spôsobe života svätej Kláry a jej sestier. To ukazuje, že ani v období Stredoveku úloha žien nebola druhoradá, ale veľmi cenená. V tomto kontexte treba pripomenúť, že svätá Klára bola prvou ženou v dejinách Cirkvi, ktorá zostavila písané rehoľné pravidlá a dala ich na schválenie pápežovi, aby sa charizma svätého Františka zachovala pre všetky ženské rehoľné spoločenstvá, ktoré už v týchto časoch vznikali vo veľkom počte a ktoré sa túžili inšpirovať príkladom Františka a Kláry.

V kláštore svätého Damiána Klára hrdinským spôsobom praktizovala čnosti, ktoré by mali byť vlastné každému kresťanovi: pokoru, ducha zbožnosti a pokánia, dobročinnú lásku. I keď bola predstavenou, chcela ako prvá slúžiť chorým sestram, brala na seba najpokornejšie služby: áno, milosrdná láska naozaj prekonáva všetky prekážky a kto miluje, prinesie každú obeť s radosťou. Jej viera v skutočnú prítomnosť Krista v Eucharistii bola tak veľká, že dvakrát spôsobila zázračný jav: vystavením sviatosti Oltárnej odohnala saracénskych zoldnierov, ktorí sa chystali napadnúť kláštor svätého Damiána a vyplieniť mesto Assisi.

Aj tieto udalosti, spolu s ďalšími zaznamenanými zázrakmi, priviedli pápeža Alexandra IV k tomu, že ju dal vyhlásiť za svätú už v roku 1255 – teda len dva roky po jej smrti. V kanonizačnej bule o Kláre napísal chválospev, v ktorom nachádzame aj tieto slová: „Aká je len živá sila tohto svetla a aký je silný jas tohto žiarivého prameňa. Naozaj, toto svetlo sa uzatváralo v skrytosti klauzúrneho života, no navonok vyžarovalo trblietavý jas; túlilo sa v tesnom kláštore, ale vonku žiarilo do celého širokého sveta. Uchovávalo sa vnútri a šírilo sa vonku. Klára sa síce ukryvala, ale jej život sa zjavil všetkým. Mlčala Klára, no kričala jej sláva“ (FF, 3284). A práve tak to je, drahí priatelia: svätci menia svet k lepšiemu, premieňajú ho trvalým spôsobom, vlievajúc doň sily, ktoré dokážu

vzbudí len láska inšpirovaná evanjeliom. Svätci sú veľkými dobrodincami ľudstva!

Duchovnosť svätej Kláry, takpovediac syntéza jej cesty k svätosti, sa nachádza v jej štvrtom liste svätej Anežke Pražskej. Svätá Klára tu používa obrazné vyjadrenie, ktoré bolo v stredoveku časté a malo svoj pôvod už v patristike: zrkadlo. Pozýva svoju pražskú priateľku, aby sa pozrela do zrkadla dokonalosti všetkých čností, ktorým je sám Pán. Píše: „Celkom určite je šťastnou tá, ktorej je dopriate užívať si toto sväté manželstvo, aby v hĺbke srdca mohla patriť Kristovi; veď jeho krásu neprestajne obdivujú všetky blažené nebeské zástupy. Jeho láska rozpaľuje, pohľad na neho osviežuje, jeho dobrota nasycuje, jeho neha naplní až po okraj, myšlienka na neho sa nežne trbliece, jeho vôňa vracia život zosnulým a jeho slávne zjavenie urobí blaženými všetkých obyvateľov nebeského Jeruzalema. A preto, že on je žiarivým leskom slávy, belosťou večného svetla a zrkadlom bez najmenšej chyby, pozeraj každý deň do tohto zrkadla, kráľovská nevesta Kristova, a v ňom neprestajne skúmaj svoju tvár, aby si sa zvonku i zvnútra celá skrášľovala ... V tomto zrkadle sa odrážajú blahoslavená chudoba, svätá pokora i nevýslovná milosrdná láska (Lettera quarta: FF, 2901-2903).

S vďačnosťou Bohu za to, že nám darúva svätých, čo sa prihovárajú nášmu srdcu a ponúkajú nám príklad kresťanského života, ktorý môžeme nasledovať, chcel by som zakončiť slovami požehnaní, ktoré svätá Klára napísala pre svoje spolusestry. Toto požehnanie ešte aj dnes klarisky, ktoré vďaka svojim modlitbám a dielam majú v Cirkvi veľmi vzácne miesto, uchovávajú s veľkou zbožnosťou. Sú to slová, z ktorých priam žiari nežnosť jej duchovného materstva: „Žehnám vás za môjho života i po mojej smrti, tak, ako len môžem a viac, než len sama môžem, všetkými požehnaniami, ktorými Otec milosrdenstiev požehnal a požehná v nebi i na zemi svojich synov a dcéry a ktorými duchovný otec a duchovná matka žehnajú svojich duchovných synov a duchovné dcéry. Amen. (FF, 2856).

Preklad: Martin Kramara

Benedikt XVI. prijal nového maďarského prezidenta

Vatikán (10. septembra, RV) - Benedikt XVI. prijal na osobitnej audiencii v Castel Gandolfé nového maďarského prezidenta Pála Schmitta. Prezident sa potom stretol s vatikánskym štátnym sekretárom, kardinálom Tarcisiom Bertonom. Ako informuje tlačové stredisko Svätej stolice, rozhovory prebehli v srdečnej atmosfére a týkali sa predovšetkým situácie v krajine. Osobitnú pozornosť venovali prínosu Katolíckej cirkvi, predovšetkým na poli rodinného a sociálneho života. Hovorilo sa tiež o maďarskom predsedníctve v Európskej únii a o niektorých aspektoch medzinárodnej politiky. -pd-

Pápež Benedikt XVI. zaslal telegram židovskej komunite v Ríme

Vatikán (9. septembra, RV) - Pri príležitosti židovských sviatkov pápež Benedikt XVI. zaslal blahoprajný telegram hlavnému rabinovi a celej židovskej komunite v Ríme. V telegrame píše:

„Pri príležitosti sviatkov Roš Ha-Shanah 5771 (Židovský Nový rok 2010/2011), Jom kippur (Deň zmierenia) a Sukot (Sviatok stánkov), je pre mňa potešením vyjadriť moje srdečné a úprimné pozdravy Vám a celej židovskej komunite v Ríme, s nádejou, že tieto sviatky prinesú požehnanie Nekonečného a budú zdrojom hlbokoj radosti. Vo všetkých nás rastie túžba podporovať spravodlivosť a mier, tak potrebný pre dnešný svet.

S pocitmi vďačnosti a náklonnosti si spomínam na moju návštevu Rímskej synagógy. Nech Boh vo svojej добрote ochraňuje celú komunitu a dopraje jej rast v Ríme a vo svete, v priateľstve s ostatnými.“ -pd-

Benedikt XVI. členom Parlamentného zhromaždenia Rady Európy

Vatikán (10. septembra, RV) - V stredu po generálnej audiencii sa pápež stretol s členmi Parlamentného zhromaždenia Rady Európy. Stretnutie sa konalo pri príležitosti 60. výročia Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv. Benedikt XVI. ocenil úsilie parlamentu na obranu náboženskej slobody a zdôraznil všeobecnosť a nedeliteľnosť ľudských práv. Medzi iným povedal:

„Pri rôznych príležitostiach som upozorňoval na nebezpečenstvo spojené s relativizmom v oblasti hodnôt, práv a povinností. Pokiaľ by nemali racionálny základ, spoločný všetkým ľuďom a boli by postavené na jednotlivých kultúrach, legislatívnych alebo súdnych rozhodnutiach, ako by mohli byť trvalým základom takých nadnárodných inštitúcií, ako je Rada Európy a úloh, ktorým sa v tejto prestížnej inštitúcii venujete? Ako by bolo možné viesť plodný dialóg medzi kultúrami bez spoločných hodnôt, práv a trvalých, všeobecných zásad, rovnako chápaných všetkými členskými krajinami Rady Európy? Tieto hodnoty, práva a povinnosti majú korene v prirodzenej dôstojnosti každej ľudskej osoby a sú dostupné ľudskému rozumu. Kresťanská viera nie je prekážkou, ale povzbudzuje úsilie hľadania nadprirodzeného základu tejto dôstojnosti. Som presvedčený, že verné zachovávanie týchto zásad, osobitne pokiaľ ide ľudský život od počatia do prirodzenej smrti, manželstvo založené na výlučnom a neoddeliteľnom zväzku jedného muža a jednej ženy a sloboda náboženstva i výchovy, sú nevyhnutnou podmienkou, ak chcete odpovedať na naliehavé výzvy, ktoré dejiny stavajú pred každého z vás.“ -pd-

Benedikt XVI. nedávno vymenovaným biskupom

Vatikán (11. septembra, RV) – Pápež Benedikt XVI. prijal v sobotu na osobitnej audiencii v Apoštolskom paláci v Castel Gandolfe nedávno vymenovaných biskupov, ktorí sú v Ríme na kurze organizovanom Kongregáciou pre evanjelizáciu národov.

V úvode svojho príhovoru Svätý Otec uistil biskupov, že Cirkev do nich vkladá nemálo nádejí a sprevádza ich modlitbou a náklonnosťou. Pápež ich tiež ubezpečil o svojich modlitbách. V neľahkých situáciách, v ktorých čelia kresťanské komunity rôznym formám chudoby i prenasledovania pre svoju vieru, majú byť nositeľmi nádeje. Biskupi majú byť inšpirovaní Kristovou láskou, na ktorej spočíva starostlivosť, citlivosť, súcitiť, pohostinnosť, ústretovosť a záujem o problémy ľudí, povedal Svätý Otec a pokračoval.

„V každej vašej úlohe vás podporuje Duch Svätý, ktorý vás skrze vysviacku pripodobnil Kristovi, najvyššiemu a večnému Kňazovi. Skutočne, biskupskú službu nemožno chápať inak, ako vychádzajúcu z Krista, ktorý je jediným zdrojom a najvyšším kňazstvom, na ktorom má biskup účasť. Preto biskup «sa bude usilovať prijať životný štýl, ktorý napodobňuje kenosis Krista - služobníka, chudobného a poníženého, takým spôsobom, aby vykonávanie jeho pastoračnej služby bolo koherentným odrazom Ježiša, Božieho Služobníka, a viedlo ho k tomu, aby ako On bol blízko všetkým, od najväčšieho k najmenšiemu» (Ján Pavol II., apoštolská. ap. Pastores Gregis, 11). Avšak pre nasledovanie Krista je potrebné venovať primeraný čas na zotrvanie s Ním a kontemplanovať ho v intímnej modlitbe a rozhovore od srdca k srdcu. Zotrvať často v Božej prítomnosti, byť mužom modlitby a adorácie: predovšetkým k tomuto je volaný pastier. Skrze modlitbu on, ako píše List Hebrejom (porov. 9:11-14), sa stáva obeťou a oltárom pre spásu sveta. Život biskupa musí byť neustálou obeťou Bohu za spásu Cirkvi, najmä za spásu duší, ktoré mu boli zverené“.

Potom vo svojom príhovore Svätý Otec zdôraznil skutočnosť, že opravdivá dôstojnosť biskupa vychádza zo služby pre všetkých až po obetovanie vlastného života. Biskupstvo, podobne ako kňazstvo, sa nikdy nedá chápať podľa kritérií tohto sveta. Ono je službou lásky. Biskup je predovšetkým služobníkom slova Božieho. Jeho prvoradou povinnosťou je ohlasovanie, sprevádzané vysluhovaním sviatostí, osobitne sviatosti Eucharistie. Ovocie ohlasovania Dobrej zvesti je úzko spojené s kvalitou viery a modlitby biskupa. Svedectvo života viery sa stáva viac ako čokoľvek iné esenciálnou podmienkou pre hlbokú účinnosť ohlasovania – povedal Svätý Otec a pokračoval.

„Nesmiete podliehať pesimizmu a malomyseľnosti, pretože Duch Svätý, ktorý vedie Cirkev svojim mocným dychom, jej dá odvahu vytrvať a hľadať nové spôsoby evanjelizácie na dosiahnutie doteraz nepreskúmaných oblastí. Kresťanská pravda je

atraktívna a presvedčivá práve preto, že odpovedá na hlbokú potrebu ľudskej existencie, ohlasujúc presvedčivým spôsobom, že Kristus je jediný Spasiteľ každého človeka a všetkých ľudí“.

-pd-

Benedikt XVI. novému nemeckému veľvyslancovi pri Svätej stolici

Vatikán (13. septembra, RV) - Svätý Otec prijal v Castel Gandolfe mimoriadneho veľvyslancu Nemecka pri Svätej Stolici, ktorým je Walter Jürgen Schmid. Ten pápežovi odovzdal svoje poverovacie listiny.

Po úvodných pozdravoch sa Svätý Otec vo svojom príhovore zameril na kňazov a mučeníkov z obdobia nacistického režimu, ktorých beatifikácia sa pripravuje v najbližšom období. 19. septembra bude blahorečený Gerhard Hirschfelder v Münsteri. V priebehu budúceho roka budú nasledovať blahorečenia Georga Häfnera vo Würzburgu ako aj Johannes Prasseka, Hermanna Langeho a Eduarda Müllera v Lübecku. S kaplánmi z Lübecku si tiež pripomenieme evanjelického pastora Karla Friedricha Stellbrinka. „Priateľstvo týchto štyroch ľudí je pôsobivým svedectvom ekumenizmu, modlitby a utrpenia v temnom období nacistického teroru,“ povedal Benedikt XVI. a pokračoval:

„Nazerajúc na tieto postavy mučeníkov je čoraz jasnejšie a príkladné, ako niektorí ľudia, vychádzajúci zo svojho kresťanského presvedčenia, sú pripravení dať svoj život za vieru, za právo slobodne vykonávať svoje náboženské presvedčenie, za slobodu slova, za pokoj a ľudskú dôstojnosť. Dnes, našťastie, žijeme v slobodnej a demokratickej spoločnosti. Zároveň však môžeme pozorovať, ako u mnohých našich súčasníkov chýba silná väzba k náboženstvu, ako v prípade týchto svedkov viery. Mohli by sme si položiť otázku, či existujú i dnes kresťania, ktorí by bez kompromisov boli garantmi svojej viery. Mnohí ľudia prejavujú voči náboženstvu voľnejší postoj. Osobného Boha kresťanstva, ktorý sa zjavuje v Biblii, nahrádzajú najvyšším bytím, ktoré je tajomné a neurčité, ktoré má len vágny vzťah k osobnému životu ľudských bytostí.“

Potom pápež vo svojom príhovore poukázal na dôsledky straty viery v osobného Boha: „Zrodí sa alternatíva, boh, ktorý nepozná, nepočuje a nehovorí. A toto vedie k zotretiu rozdielu medzi dobrom a zlom. Človek takto stratí svoju duchovnú i morálnu silu a tým následne svoj komplexný rozvoj“. Svätý Otec vyjadril ďalej znepokojenie nad rastúcimi pokusmi eliminovať kresťanský kontext manželstva a rodiny. Upozornil i na nebezpečenstvá nových možností v oblasti biotechnológie a medicíny. V súvislosti s médiami, ktoré stále viac pociťujú konkurenčný tlak, povedal, že budovanie spoločnosti vyžaduje vernosť pravde.

-pd-

Vatikánska knižnica po rokoch opäť otvorená

Vatikán (13. septembra, RV) – Dvere vatikánskej knižnice sa opäť otvoria. Stane sa tak už o týždeň po tri roky trvajúcich rekonštrukčných prácach. Jediná svetová kultúrna inštitúcia tak bude obnovená a verná duchu služby, ľudskej ako aj služby univerzálnosti, s ktorou vyvíja už viac ako päť storočí svoje poslanie – aj tieto slová odzneli dnes na tlačovej konferencii v Sixtínskom salóniku knižnice, počas ktorej projekt obnovy knižnice predstavil aj jej archívár kardinál Raffaello Farina, či prefekt Mons. Cesare Pasini. Prvým podujatím, ktoré sa v novootvorených priestoroch uskutoční, bude od 11. do 13. novembra stretnutie zaoberajúce sa miestom, ktoré zastáva Vatikánska knižnica v oblasti výskumu a v službe vedy. Knižnica bola zatvorená od júla 2007. -sg-

Benedikt XVI. povýšil do biskupskej hodnosti predsedu Pápežskej akadémie pre život

Vatikán (15. septembra, RV) – Pápež Benedikt XVI. povýšil do hodnosti biskupa rektora Pápežskej lateránskej univerzity dona Enrica dal Covola a pridelil mu titulárne sídlo Eraclea.

Zároveň Svätý Otec povýšil do hodnosti biskupa aj Mons. Ignacia Carrascu de Paulu, predsedu Pápežskej akadémie pre život a pridelil mu biskupskú titulárnu sídlo Tapso. -sg-

Konferencia o encyklike Caritas in veritate v Bruseli

Belgicko (14. septembra, RV) – Konferencia o encyklike Benedikta XVI. Caritas in veritate z politickej, ekonomickej a teologickej perspektívy sa konala v utorok v Bruseli a organizuje ju skupina členov Európskej ľudovej strany Rady európskych biskupských konferencií (COMECE). Podujatie sa konalo rok po publikovaní tejto encykliky, s cieľom poukázať na jej hodnoty, ktoré musia zanechať stopy na integrálnom ľudskom rozvoji, ako aj na snahy o rešpektovanie života, ochrany rodiny, práva na náboženskú slobodu. Nechýbali však ani témy ako bieda, hlad, životné prostredie, migrácia či energia.

Rozpravu viedol apoštolský nuncius Európskej únie, arcibiskup André Dupuy a generálny sekretár

COMECE páter Piotr Mazurkiewicz. V úvode dominovala téma „Kultúra a hodnoty“, následne zasa témy týkajúce sa „Rodiny ako kľúčového zdroja pre budúcnosť“. Venovali sa aj témam týkajúcim sa ekonomiky a ekonomickej kontroly. Okrem iných vystúpil aj Stefano Zamagni z Univerzity v Bologni, či Flaminia Giovanelliová, podsekretárka Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj – na témy týkajúce sa životného prostredia, vo vzťahu k migračnému fenoménu. -sg-

Stretnutie zástupcov mariánskych pútnických miest Európy

V Gibraltári sa v dňoch 13. – 17. septembra 2010 konala výročná konferencia zástupcov najvýznamnejších mariánskych pútnických svätýň Európy. Združenie European Marian Network (Európska Mariánska Sieť) spája dvadsať mariánskych pútnických, čo symbolizuje dvadsať tajomstiev svätého ruženca. Božia Matka je na každom pútnickom mieste uctievaná pod iným titulom, ako aj rozdielnym spôsobom. Zástupcovia Európskych svätýň sa každoročne schádzajú na inom mieste, aby sa navzájom lepšie poznali, delili so svojimi skúsenosťami, a predovšetkým, aby lepšie pochopili nevy povedanú túžbu dnešného človeka po duchovnej obnove.

Tohoročné miesto stretnutia (Gibraltár) zdobí Svätýňa Našej Panej Európy, ktorá stojí na skale pri mori. Jej počiatky siahajú do roku 1309, kedy Španieli vyhnanli Maurov z Európy, čím získali moc nad Gibraltárom. Svetlo z chrámu po stáročia pomáhalo námorníkom pri prekonávaní Gibraltárskeho prielavu. Námorníci prichádzajúci z Afriky po vylodení na breh často prinášali do chrámu rôzne dary. Vo svätyni Našej Panej Európy sa nachádza socha Panny Márie s dieťaťom Ježišom. Madona drží v pravej ruke žezlo s tromi kvetmi, ktoré symbolizujú lásku, pravdu a spravodlivosť. Na tomto pútnickom mieste sa každý večer slávi svätá omša za mier vo svete.

Myšlienka tohoročného stretnutia bola: „Naše svätyné – miesta ekumenizmu a medzináboženských stretnutí“. Zástupcovia mariánskych svätýň Európy na čele so Jacquesom Perrierom – tarbsko-lurdským diecéznym biskupom a predsedom tohto združenia rozprávali o tom, ako mariánske pútnické miesta pomáhajú a ako môžu pomáhať v ekumenizme a medzináboženskom dialógu.

Zvláštnosťou tohoročnej konferencie bolo vystúpenie Lindsaya Urwina, biskupa Anglikánskej cirkvi z Walsinghamu, ktorý hovoril o mariánskej úcte v oxfordskom prúde Anglikánskej cirkvi (vo Walsinghame sa nachádza jediná anglikánska mariánska svätýňa na svete). Vo svojom vystúpení vyjadril presvedčenie, že Mária môže spájať a spája všetkých, ktorí milujú jej Syna.

Slovensko v Gibraltári zastupovali Mons. František Dluhoš, levočský dekan a Ondrej Štefaňak, bývalý levočský kaplán. Ondrej Štefaňak

Tisíce veriacich sa zišli na národnej púti v Šaštíne

Pri príležitosti sviatku Sedembolestnej Panny Márie sa konala národná púť do Mariánskej svätyne v Šaštíne. Na pontifikálnej svätej omši, ktorú celebroidal kardinál Jozef Tomko, sa zúčastnili slovenskí biskupi, apoštolský nuncius Mario Giordana, kňazi, ako aj prezident, štátni predstavitelia a predstavitelia spoločenského života.

Homília kardinála Jozefa Tomka

Každý človek a každý národ má svoju históriu. Je to reťaz prežitých a niekedy aj spísaných udalostí. Nie je to len zoznam panovníkov, vojen, revolúcií, prevratov, rôznych vlád, hospodárskych a športových úspechov. Život takého spoločenstva je omnoho bohatší. Ozajstná história sa musí snažiť odkryť aj menej vidomé hnutia a prúdy, ktoré udržiavajú celé také spoločenstvo pri živote ako spodná voda udržiava lúky a pastviny pri stálej zeleni. Do takej celistvej histórie patria aj prastaré tradície, ktoré si zachoval náš ľud a ktoré ten ľud uchovali, aby nestratil to, čo je mu vlastné, to je: fyzické a najmä duchovné bytie, svoje podstatné hodnoty.

Pri písaní takej úplnej histórie Slovenska sa stále jasnejšie vynárajú v priebehu storočí dva ešte nedocenené, ba niekedy aj popierané duchovné prúdy, čiže tradície, ktorými sa živil náš ľud a z ktorých vyrástli mnohí naši duchovní veľikáni. Je to tradícia mariánska a cyrilo-metodská.

Aj dnešná púť tu v Šaštíne na sviatok Sedembolestnej Patrónky Slovenska je prejavom takej starej plodnej tradície, dôležitej pre život nášho ľudu. Zišli sme sa tu ako ľudia, ktorí veria v Boha i v Ježiša Krista; veria, že Kristus-Bohočlovek je živý a prítomný v životnom dianí jednotlivcov i národov; že ticho vstupuje do ich histórie.

Pri ňom nachádzame nerozlučne spojenú jeho Matku, Pannu Máriu, ktorú Cirkev nazýva „alma socia Christi“ – „vzácnou spoločníčkou Krista“ najmä v jeho utrpení. K nej sa slovenský ľud a my s ním utiekame, keď spievame: „Ó Mária bolestivá, naša ochrana“.

Uboená Božia Matka je naša Patrónka

Ona je tá mladá matka, ktorá nesie svoje Dieťa Ježiša do chrámu, aby ho obetovala Bohu. Tam počuje z úst starého Simeona chválospev na malého Ježiška, spásu a „svetlo na osvetenie pohanov, ale zároveň aj vážne prorocké slová: „On je ustanovený na pád a na povstanie pre mnohých v Izraeli a na znamenie, ktorému budú odporovať, a tvoju vlastnú dušu prenikne meč“ (Lk 2, 34-35). Nie jeden meč, ale mnohoraký, sedemnásobný. Veru, bolesti sa len tak valili na Máriu: útek pred vrahmi za noci cez púšť do cudzej krajiny, do exilu, do neistoty; potom zas návrat do vlasti a nový začiatok; strata dvanásťročného Ježiša v chráme a trojdňová úzkosť pri jeho hľadaní; stretnutie so zbičovaným Ježišom na krížovej ceste a potom jeho ukrižovanie. Ako sa mohla cítiť, keď ho stretla na ulici ako zločincina pod potupným drevom kríža, zbičovaného, zakrvaveného, opl'uvaného; keď potom na Golgote mu kladivami vbíjali klince do rúk

a nôh; keď ho videla vypnutého v nesmiernej bolesti na dreve kríža medzi nebom a zemou; keď prežívala tie tri nekonečné hodiny v duchovnej agónii spolu s ním.

To by bolo priveľa pre každú matku. A predsa, ona, krehká žena, neomdlieva, ale stojí pod Synovým krížom, neskosená ťarchou bolesti, nezlomená na duši. Stojí, aj keď jej ukrutný meč jatri živú ranu v srdci. Stabat Mater dolorosa! Stála Matka bolestivá! V tých dramatických chvíľach vyvrcholí nesmierna láska Syna visiaceho na kríži. Hodnoverný svedok a milovaný učeník Ján, ktorý stál s Ježišovou Matkou pod krížom nám referuje, ako Ježiš povedal matke: „Žena, hľa tvoj syn!“ Potom povedal učeníkovi: „Hľa, tvoja matka!“ A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe“ (Jn 19, 25-27). Ako nám to povedal náš veľký priateľ Ján Pavol II. počas svojej návštevy práve tu v Šaštíne pred pätnástimi rokmi: „Apoštol Ján stojí pod krížom, aby zastupoval nás všetkých. A my môžeme v slovách, ktoré Kristus povedal Jánovi, nájsť tú istú pravdu o Máriinom materstve, ako bola odovzdaná jemu. Odvtedy jej môžeme vraviť „Matka moja“ a „Matka naša“. „Matka moja“ ako jednotlivci; „Matka naša“ ako spoločenstvo. Celé národy ju môžu volať Matka, ako to robíte vy“.

Tam teda, pod krížom, aj nás zasiahla výkupná láska Ježiša Krista.

Ale ani posledný výkrik vysileného Syna neznačí koniec Máriinej bolesti. Kopija vojaka prerážala už len mŕtve srdce Ježiša, ale dopadala na živé srdce jeho Matky. Keď potom zložili Synovo telo z kríža do jej lona, každá jeho rana, každý tŕň, každý úder, každá podliatina i usadlá krv, každá jazva po klincoch sa obnovili v jej duši. Jej tichá ale intenzívna bolesť bola akoby novým ukrižovaním, ktoré vedel zachytiť na mramorovej Piete citlivý génius Michelangelo.

Taká teda je naša Sedembolestná Patrónka!

Uboená Bohorodička s mŕtvym Synom v náručí. Takú ju poznali a uznali ako svoju ochrankyňu naši otcovia a naše matky. Takú sme ju poznali aj my z obrazov, sôch, pútnických miest a z úst našej pozemskej matky. Tichá, ale aj pevne vystretá v materskej bolesti, verne nás prevádzala cez celú históriu. Čím väčšie boli skúšky a ťažkosti, ktoré prežíval náš ľud a národ, tým častejšie sa naše matky a otcovia utiekali o pomoc k tej, čo pretrpela ešte väčšie životné trápenia. Cez naše matky vstúpila do našich dejín. Tak sa Sedembolestná stala akosi samovoľne Patrónkou Slovenska.

Korene mariánskej úcty u nás siahajú až do doby sv. Cyrila a Metoda. Oni prichádzali z Východu, ktorý jej ako prvý dal titul Theotokos-Bohorodička. Podľa bulharského prameňa Proložnij Život Konštantína a Metoda aj sám Metod na vlastné želanie „leží vo veľkom moravskom chráme z ľavej strany v stene za oltárom svätej Bohorodičky“. Tak sa mariánska a cyrilo-metodská tradícia stretajú už pri prameni. Podľa tradície počas tatárskeho vpádu roku 1241 naše rodiny utiekali do le-

sov, kam sa pojazdne hordy neodvážili; naši predkovia si brali so sebou mariánske obrázky alebo sošky najmä Bolestnej Matky. V 15. storočí rodiny na našom území vlastnili reliéfy Bolestnej Panny Márie, ktoré sa vtedy vyrábali z pálenej hlíny na príkaz kráľa Mateja Korvína. Ostrihomský arcibiskup Ján Vítěz roku 1470, keď už hrozí vpád Turkov, výslovne spomína ako dávny, dejinný zvyk, že sa naši predkovia v ťažkých časoch obracali o pomoc k Bolestnej Panne Márii a vyzýva ich, aby sa jej zasvätili v nebezpečenstve. Jeho nástupca arcibiskup Juraj Selepčeni pred rozhodnou bitkou s Turkami pri Viedni roku 1683 rozdal svojim vojakom medailóniky s obrazom Bolestnej Matky, aby vyzývali jej pomoc. Aj stará ľudová pieseň z tureckých vojen „Pri trenčianskej bráne“ je prosbou slovenských junákov pred odchodom do boja o ochranu Panny Márie: „Bože nám pomáhaj i Panna Mária, aby bola šťastná slovenská krajina“. Tradícia úcty k Bolestnej Matke sa tiahne celými našimi dejinami, ako o tom svedčia gotické a barokové sochy, oltáre, kalvárie, modlitebné bratstvá, do 250 kostolov a kaplniek zasvätených Sedembolestnej, rozosiatych po celom Slovensku. Matka Cirkev nám aj úradne prisúdila Sedembolestnú za Patrónku Slovenska. Spravili to najvyšší pastieri, pápeži, ktorí postupne jej udeľovali duchovné výsady: boli to Benedikt XIII. (1724-1730), Pius IX., Pius XI., ktorý ju roku 1927 osobitným dekrétom potvrdil za Patrónku Slovenska; Pavol VI., ktorý roku 1964 priznal pútnickému chrámu v Šaštíne titul baziliky minor, až po Jána Pavla II., ktorý 1. júla 1995 tu slúžil sv. omšu a korunoval sochu Sedembolestnej. V príhovore nás vyzval, aby sme tak ako evanjelista Ján prijali Bolestnú Panu k sebe, do vlastného domu, a prehlásil, že tu je „dom, v ktorom býva Panna Mária, Matka Slovákov, a v tomto dome sa všetci cítia ako v matkinom dome.“ K tomu ešte pridal dôležitú výzvu: „Ona túži, aby ste ju prijali do svojho domu, do každého slovenského domu, do celého života vášho národa“.

Výzva Jána Pavla II.

Táto výzva nášho veľkého priateľa nesmie padnúť do zabudnutia. I dnes nám všetkým treba ochrany Sedembolestnej. I dnes sa u nás na Slovensku dávajú Kristovi bolestné rany na jeho tajomnom tele. My sami mu ich dávame. Dnes sa nám tichý, sladkastý jed novodobého materializmu vpija takmer nebadane do duše, lebo sa nám servíruje pod rúškom pokroku, blahobytu, voľnosti a pôžitku. Peniaz je najvyššia hodnota, kvitne korupcia, rýchlo zbohatnúť za každú cenu a bez ohľadu na morálku, na desatoro a na príkaz lásky – to je zákon života. Kam kráča naša spoločnosť a na aké cesty sa dáva naša mládež a naše rodiny? Viaceré európske ponuky sú také lákavé pre voľnú lásku, bez riadneho manželstva, bez nejakých zábran, bez zriadenej rodiny, koniec - koniec bez Božích príkazov.

Najmä naše rodiny potrebujú urgentnú pomoc. Takmer polovica manželstiev sa rozvádza, mnohí žijú ako sa kedysi hovorilo „na divoko“, sme medzi poslednými v Európe čo sa týka počtu narodených detí (iba 1,3 decka

na jeden pár), k tomu ešte rýchlo stúpa počet nemanželských detí. Treba nám zachrániť rodinu! Tu je široké pole činnosti pre každého: pre verejných činiteľov, pre vládu, pre zamestnávateľov, pre školu, pre vychovávateľov, pre rodičov i pre starých rodičov, pre mládež, pre Cirkev, ale na prvom mieste pre samú rodinu. Treba sa nám vrátiť k modlitbe, lebo sa akosi vytráca z nášho osobného i rodinného života. Bez modlitby však niet spojenia s Bohom. Ale rodina, ktorá sa modlí, ostáva spolu.

Prosme teda na tomto milostivom mieste našu Bolestnú Patrónku o zvláštnu ochranu a pomoc pre svoje osobné potreby, ale aj pre všetkých ľudí na Slovensku, najmä pre manželstvá a rodiny v núdzi a v nebezpečenstve rozkladu. Prosme celým srdcom, aby sme podľa výzvy Jána Pavla II. prijali Sedembolestnú do každého slovenského domu, do celého života nášho národa. Amen **TK KBS**

Konferencia biskupov Slovenska udelila ocenenie Fides et ratio

Po prvýkrát v histórii udelila Konferencia biskupov Slovenska na návrh jej Rady pre vedu, vzdelanie a kultúru, ktorej predsedá ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek cenu „Fides et ratio“ za zásluhy o dialóg medzi vierou a vedou. Prvým laureátom ocenenia udeleného pri príležitosti výročia vydania encykliky pápeža Jána Pavla II. Fides et ratio (Viera a rozum) sa v utorok 14. septembra 2010 v Primaciálnom paláci v Bratislave stal významný slovenský vedec a vysokoškolský pedagóg prof. RNDr. Július Krempaský DrSc. Udeleniu ocenenia predchádzala svätá omša za vedcov, ktorú v Kostole Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave celebroid vojenský ordinár Mons. František Rábek.

Na slávnostnom udelení ocenenia sa ako hostia zúčastnili emeritný prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov pri Svätej stolici Mons. Jozef kardinál Tomko, bratislavský arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský, predseda Slovenskej akadémie vied Prof. RNDr. Jaromír Pastorek, DrSc., ako aj ďalší zástupcovia vedeckej a akademickej obce, univerzít, ako aj Magistrátu hlavného mesta na čele s primátorom Andrejom Ďurkovským.

Zmyslom udeľovania ocenenia zástupcom vedeckej obce zo strany Katolíckej cirkvi je motivácia pre výnimočné kresťanské svedectvo v tejto oblasti a vyjadrenie dialógu vedy a viery, či viery a rozumu, ako vyplýva z názvu pápežskej encykliky, podľa ktorej je ocenenie pre vedcov pomenované. Katolícka Cirkev na Slovensku tak odteraz chce aj takýmto spôsobom vyjadriť úctu vedcom, ktorí svojim pôsobením a vedeckou činnosťou prispievajú k dialógu vedy a viery.

-tu-

Záver osláv 140. výročia založenia Spolku sv. Vojtecha

Pri príležitosti 140. výročia založenia Spolku sv. Vojtecha sa uskutočnilo 13. septembra v Divadle Jána Palárika v Trnave divadelné predstavenie hry Jána Palárika: Zmierenie alebo Dobrodružstvo pri obžinkoch. Týmto kultúrnym predstavením vstúpil SSV do záveru osláv svojho založenia pred štyridsiatimi rokmi.

Oslavy sa začali v Trnave na sviatok sv. Vojtecha 23. apríla v katedrále sv. Jána Krstiteľa kde slúžil trnavský arcibiskup Mons. Róbert Bezák slávnostnú svätú omšu.

14. septembra slávnostnú sv. omšu v Chráme sv. Jakuba, apoštola v Trnave celeburoval Mons. Vendelín Pleva, riaditeľ SSV. Tajomník SSV Daniel Dian v homílii zdôraznil, že SSV mal vždy zanietých činovníkov, ktorí burcovali členskú základňu a tak sa SSV stal neoddeliteľnou súčasťou cirkevného, občiansko-spoločenského, ale aj politického života. Nezabudnuteľným zakladateľom bol Andrej Radlinský, ktorý však stále nie je náležite docenený, napriek tomu, že dielo, ktoré on priviedol k životu bolo nakoniec jediným dielom, ktoré odolávalo aj tvrdému útlaku a po násilnom ukončení činnosti Matice Slovenskej v roku 1875 až do roku 1919 držalo národnú zástavu. SSV musí aj dnes neúnavne hájiť svoju pozíciu v súčasnej spoločnosti. Dodnes neboli odstránené krivdy, ktoré boli na tejto inštitúcii spáchané, dodnes nebol SSV, ktorý je občianskym združením prinavrátený všetok jeho hnutelný majetok. Práve tieto skutočnosti boli aj predmetom rokovania Výboru SSV.

Najdôležitejším bodom rokovania bola zmena termínu konania riadneho VZ SSV z jesenného na jarný. Dôležitým bodom rokovania boli zámery rekonštrukcie a využitia časti historickej budovy SSV a otázky ekonomiky prenájmov priestorov v obchodných centrách. V programe bola venovaná pozornosť aj otázke riešenia sídla Katolíckych novín v Bratislave, ako aj personálneho riešenia vedenia SSV, nakoľko končí VZ SSV i riaditeľovi funkčné obdobie.

Daniel Dian

Odpust v Košiciach venovaný rodinám

Rodina stojí nepochybne v centre pastoračnej aktivity Cirkvi. Preto prvá z celoeparchiálnych odpustových slávností v liturgickom roku je tematicky venovaná práve rodine. Ústrednou myšlienkou tohoročnej odpustovej slávnosti v Katedrále Narodenia presvätej Bohorodičky v Košiciach bola blízka príprava na manželstvo. V tomto duchu sa niesla aj duchovná obnova vyvrcholujúca v archijerejskej odpustovej liturgii v nedeľu, ktorú slúžil arcibiskup Cyril Vasil' spolu s vladykom Milanom

Chauturom, košickým eparchom. V kázni vladyka Cyril objasnil biblicky a historicky základ udalosti Máriinho narodenia. V aplikácii pre veriacich poukázal na veľkú hodnotu manželského a rodinného života, ktorá je dnes znevažovaná. „Náš životný štýl je neustále rozdrobovaný. Preto potrebujeme spoločnú Matku, lebo matka spája,“ uviedol a povzbudil rodičov do nezastupiteľnej úlohy pri výchove a odovzdávaní viery.

Vladyka Milan na záver predniesol zasväcujúcu modlitbu za rodiny eparchie ako duchovnú podporu pre uskutočňovanie ponúkaných myšlienok v životnej praxi. Taktiež poďakoval vzácnemu pútnikovi, sekretárovi Kongregácie pre východné cirkvi a košickému rodákovi vladykovi Cyrilovi za jeho účasť. Po slávnosti mal predseda Spolku sv. Cyrila a Metoda príležitosť obdarovať hostí najnovšou publikáciou z pera arcibiskupa Vasil'a s názvom Na vlnách rádia Vatikán.

V predvečer odpustovej slávnosti vladyka Milan udelil subdiakonát rímskemu študentovi Martinovi Mrázovi z trhovíšťskej farnosti. Súčasťou archijerejskej liturgie v katedrále bolo aj udelenie iniciačných sviatostí dospelému katechumenovi. Vladyka Milan v kázni rozvinul myšlienku bratského napomínania. Napomínanie podľa neho môže byť aj nepríjemné, ale je potrebným prostriedkom pre rodičov vo výchovnom procese. „Aj Panna Mária nás všetkých napomína k pokániu. Prijmime toto napomenutie pokiaľ je čas,“ povedal vladyka. Sv. liturgiu vysielalo v priamom prenose Rádio Lumen.

Večerný program v katedrále obohatil slovom i obrazom doc. Jozef Mikloško, ktorý apeloval na rodičov, aby venovali pozornosť už prenatálnemu vývoju svojho dieťaťa. V nočných hodinách vystúpil s evanjelizačným pásmo zbor kňazov eparchie a do stíšených srdc zaznievala aj meditácia o Pavla Bardzaka pred Eucharistiou. Je nádej, že vyvinuté viacdňové pastoračné úsilie o dobro rodiny nevyjde naprázdno.

Michal Hospodár

Posvätenie sochy Sedembolestnej Panny Márie v Nitre

Na námestí Na Vršku v Nitre bola 14. septembra 2010 slávnostne požehnaná socha Sedembolestnej Panny Márie. Tá sa dostala na svoje pôvodné miesto po 60. rokoch. Na slávnosti boli prítomní predstavitelia Nitrianskeho biskupstva na čele s pomocným biskupom Mons. Mariánom Chovancom a zástupcovia magistrátu na čele s primátorom Jozefom Dvončom.

Biskup Marián Chovanec vyjadril radosť nad tým, že v centre Nitry je socha Sedembolestnej, ktorá je vzorom cnostného a obetavého života nielen pre veriacich. Primátor Nitry Jozef Dvonč okrem iného podčiarkol, že námestie môže byť miestom, ktoré spája ľudí. Ocenil, že sú na ňom po jeho rekonštrukcii napravené niektoré zásahy z minulosti.

Miroslav Lyko

Celoslovenský seminár o farskej katechéze

V kňazskom seminári sv. F. Xaverského v Badíne sa uskutočnil v dňoch 8. – 10. septembra celoslovenský seminár o farskej katechéze na tému Cesty vo farskej katechéze. Organizovala ho Komisia pre katechizáciu a školstvo KBS v spolupráci s diecéznymi katechetickými úradmi. Zúčastnilo sa ho 100 kňazov a katechétov z celého Slovenska.

Na začiatku sa prítomným prihovril biskup Mons. Rudolf Baláž, predseda Komisie pre katechizáciu a školstvo KBS, ktorý ocenil, že popri vyučovaní náboženstva sa venuje pozornosť aj katechéze vo farnosti, ktorá je veľmi dôležitá. Prvá časť bola zameraná teoreticky.

V prvej prednáške dp. Mgr. Jozef Adamkovič, riaditeľ DKÚ Bratislavskej arcidiecézy, hovoril o vyučovaní náboženstva v škole a katechéze vo farnosti, o ich rozdielnosti a vzájomnom dopĺňaní sa. Druhá prednáška dp. ThDr. V. Šostáka, prednášajúceho na Teologickej fakulte KU v Košiciach bola zameraná na identitu a komunikatívny rozmer katechézy – obsah – metóda – osoba. Potom dp. ThDr. M. Bublinec, PhD, riaditeľ DKÚ Banskobystrickej diecézy poukázal na to, že dôležitý je obsah katechézy, výklad pravdy, načo je tá pravda pre človeka dobrá. Mgr. Adolf Pintíř, generálny vikár českobudejovskej diecézy, poukázal na skutočnosť, že v pluralitnom svete metódy a spôsoby katechézy musia byť rôzne.

V druhej časti boli predstavené konkrétne projekty. Dp. ThDr. M. Michalíček, riaditeľ DKÚ Nitrianskej diecézy predstavil prítomným konkrétny projekt katechizácie rodičov prvoprijímajúcich detí. V ďalšom príspevku dp. ThDr. Jozef Šeling, riaditeľ DKÚ Žilinskej diecézy, oboznámil prítomných s konkrétnym projektom vzdialenej prípravy pre život v manželstve a rodine, cca. pre 14 ročných. Dp. ThLic. Roman Seko, tajomník rady pre rodinu KBS, predstavil projekt blízkej prípravy pre život v manželstve a rodine. Vychádza z pastoračného plánu KBS. Ponúka prednášky s diskusiou, vytvára spoločenstvo, spoločne sa modlí a stoluje. Skúsenosti z projektu formácie katechétov-animátorov vo farnosti odovzdal účastníkom seminára Mgr. Marián Majzel, metodik DKÚ Spišskej diecézy. Cieľom je príprava pre službu farnosti, dozrievanie v spoločenstve a výmena skúseností.

S konkrétnou ukázkou projektu Tajomstvá a podmienky úspešnej výchovy v rodine, konkrétne s témou Osobný životný projekt vystúpil ICLic, Mgr. Jozef Slivoň SDB. Dp. Mgr. Marián Libič, kňaz z Bratislavy, hovoril o modlitbovom stretnutí mužov, na ktorom okrem modlitby je aj diskusia a svedectvá. Pravidelne sa stretávajú raz do roka na celoslovenskom stretnutí. O príprave birmovancov v Novej Bani hovoril dekan Mišík a sr. Faustína. Do prípravy sa zapájajú aj laici. Najlepší evanjelizátori mladých sú mladí. Príprave predchádza duchovná obnova, kde sa snažia ponúknuť základy kresťanskej formácie.

Na záver sa prihovril účastníkom košický arcibiskup Mons. Bernard Bober, člen komisie pre katechizáciu a školstvo KBS. Vo svojom prihovore zdôraznil potrebu pristupovať ku katechizovaným s láskou, poslušnosťou a milosrdenstvom. Cestou Cirkvi je človek. V tejto práci je potrebné viesť a žiť dialóg. Dôležité je vnímať prostredie v ktorom chceme ohlasovať.

Účastníci si boli navzájom darom a obohatili sa o nové pohľady, o skúsenosti i o materiály, ktoré použijú v svojej činnosti.

Eugen Valovič

Františkánski laici o pôsobení na Slovensku do 2013

Zasvätení laici Františkánskeho svetského rádu na Slovensku (OFS) zvolili v dňoch 10. – 12. septembra 2010 v Žiline svoje nové vedenie pre nasledovné tri roky. Tajným hlasovaním počas Volebnej národnej kapituly OFS potvrdili v službe národnej ministerky pani Helenu Ficekovú z Bratislavy. Helena Ficeková tak začína svoje druhé volebné obdobie na čele františkánskych laikov. Súčasťou volieb bolo obsadenie služieb poradcov ministerky a národného bratstva. Kapitulu slovenských svetských františkánov otvoril žilinský diecézny biskup Mons. Tomáš Galis slávením spoločnej svätej omše v kostole Saleziánov don Bosca v Žiline. Diecézny biskup privítal zástupcov františkánskej duchovnej rodiny zo zahraničia aj domácich a prihovril sa im v homílii.

Zhromaždenie sa počas pracovnej časti venovalo plánom pre budúce trojročné obdobie. Uzávery kapituly možno zhrnúť do 4 okruhov: život bratstva, formácia, komunikácia, prítomnosť svetských františkánov vo svete.

Kapitulu svojou prítomnosťou podporil Václav Nemeč, národný minister svetských františkánov v Čechách a dve zástupkyne svetských františkánov v Maďarsku. Právoplatnosť priebehu kapituly v Žiline potvrdil poverený taliansky delegát generálnej ministerky Františkánskeho svetského rádu, Benedetto Lino. Delegátom za duchovnú asistenciu svetským františkánom na medzinárodnej úrovni bol kapucín p. Amanuel Mesgun Temelso OFM-Cap. Slovenských duchovných asistentov reprezentovali kapucín p. Jozef Konc OFM-Cap, minorita p. Peter Gálik OFMConv a františkán p. Jakub Martaus OFM. Na volebnej kapitule sa zhromaždili delegáti zo 60 bratstiev OFS na Slovensku, ktoré sú organizované v 6 regiónoch, v ktorých žije viac ako 1200 františkánskych terciárov.

Téma, ktorú budú aplikovať františkánske svetské spoločenstvá do budúcej kapituly znie „Vytvárať spoločenstvo nad Božím slovom.“ Téma uplynulého obdobia bola motivovaná veršom Druhého listu Korinťanom „Hoci bol bohatý, stal sa pre vás chudobným“ (porov. 2 Kor 8,9).

Zuzana Juhaniaková

Pápež Benedikt XVI. daroval pre policajnú kaplnku v Košiciach obraz Madony

Mimoriadne vzácny dar v podobe olejomalby s motívom modliacej sa Madony od autora Maria Magliochettiho odovzdali 9. septembra 2010 v Ríme policajnému kaplánovi SOŠ PZ v Košiciach kpt. Mgr. Marcelovi Gáborovi. Mimoriadny a vzácny preto, lebo pre kaplnku Policajnej školy ho daroval sám pápež Benedikt XI. Policajný kaplán kpt. Marcel Gábor 14 rokov ako slovenský kňaz pôsobil v Taliansku, 8 rokov odslúžil v uniforme talianskeho policajného kaplána v hodnosti podplukovníka Talianskej polície. Počas svojej aktívnej služby si získal mnohých priateľov aj v kruhoch blízkych Svätej stolici v Ríme. Po svojom návrate do vlasti a vstupe do služieb Ordinariátu OS a OZ SR medzi policajných kaplánov začal budovať policajnú kaplnku v priestoroch policajnej školy v Košiciach. Jej interiéru však stále chýbal obraz, alebo socha Panny Márie, o čom sa zmienil aj svojim priateľom v Taliansku. Tú jeho túžbu sprostredkovali až do samého srdca Vatikánu a k hlave Katolíckej cirkvi. Modliaca sa Madonna s venovaním od pápeža Benedikta XVI. tak našla svoje miesto v policajnej kaplnke, ktorá v súčasnosti už čaká na slávnostné požehnanie.

-tu-

Konferencia o Knihe Exodus priniesla plody

Konferencia s medzinárodnou účasťou pod názvom „Exodus – moderný komentár k starovekej knihe“ v dňoch 11. - 12. septembra 2010 v Badíne.

Medzi najvýznamnejších prednášajúcich patrilo prof. Jean Louis Ska SJ z Belgicka, známy odborník na Pentateuch, ktorý na úvod konferencie predstavil základné témy a otázky knihy Exodus. Vo svete uznávaný a na Slovensku dobre známy rakúsky hosť prof. Georg Braulik OSB upriamil svojim príspevkom pozornosť na Boha bojujúceho za Izrael. V ďalších štyroch sekciách sa postupne predstavili nasledovní slovenskí a českí prednášajúci. Medzi nimi Peter Juhás s prednáškou Zámerná slovná hračka v Ex 7,11-12? Jozef Tiňo s témou Príbeh z Ex 7,8-13 prerozprávajúci a rozšírený v judaizme z neskoršieho obdobia druhého chrámu. Fides Iveta Strenková CJ s prednáškou Čarodejníctvo a trest smrti (Ex 22,17). Sidónia Horňanová s príspevkom Príhovorná Mojžišova modlitba v Ex 32. Mykhaýlyna Kľusková s témou Motív prislúbenej zeme v knihe Exodus. Dominik Berberich

s prednáškou Povolanie a vyvolenie v Knihe Exodus.

Peter Dubovský SJ sa zamerával na tému Božieho hnevu, Blažej Štrba analyzoval Ex 3-4 z pohľadu zjavenia Jahveho. Martin Prudký a Jozef Jančovič skúmali tzv. Formulu milosti v Ex 34, 6-7, Gabriela Ivana Vlková OP zas predstavila význam antifóny „Pán je moja sila a moja pieseň“ z Ex 15. Účastníci sa zamyšľali nad problematikou rozmerov a stavby svätostánku pri príspevku Bohdana Hroboňa, ponoriť sa do alegorických výkladov state o vode zo skaly z pera cirkevných otcov, ako ich predstavil Juraj Pigula OSA. S Ľubošom Podhorským poslucháči polemizovali o datovaní prechodu cez Červené more.

Nedeľný program otvoril banskobystrický diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž, v príhovore biblistov povzbudil v ich náročnej úlohe skúmať Sväté písmo do hĺbky a sprostredkovať toto pozvanie kňazom aj veriacim.

Okrem diskusií čakalo na účastníkov aj posedenie spojené s ochutnávkou vín, nedeľná Eucharistia a kultúrny program. Navštívili aj vzácne sakrálne miesta ako drevený kostol v Hronseku, unikátne gotické fresky v Ponikách a nový benediktínsky kláštor v Sampore.

Hlavný prínos konferencie spočíval najmä vo výmene poznatkov a výsledkov bádania tak uznávaných ako aj začínajúcich biblistov.

Zuzana Škrinárová

Storočnica Detvianskej kalvárie

Veriaci v Detve si pripomínajú sto rokov od postavenia a zároveň posvätenia Detvianskej kalvárie, ktoré pripada na 17. september. Oslavy vyvrcholili v nedeľu 12. septembra, pri príležitosti sviatku Povýšenia sv. Kríža.

Nedeľný program začal pobožnosťou Krížovej cesty, po ktorej nasledovala slávnostná svätá omša, ktorú celebrouval Mons. Rudolf Baláž, banskobystrický diecézny biskup spolu s kňazmi farnosti. Otec biskup v homílii vyzdvihol význam obety Ježiša Krista na dreve kríža a povzbudil veriacich k náprave svojho života: „Tak, ako ste si obnovili Kalváriu, obnovujte si aj svoje životy.“ Počas svätej omše otec biskup požehnal znovu obnovenú Detviansku Kalváriu.

Samotná Kalvária je situovaná na neďalekom vršku nad Detvou. Ave, crux spes unica - Buď pozdravený kríž, nádej jediná! - v duchu týchto starokresťanských slov sa niesli aj týždne vo farnosti. Na nedeľnú slávnosť sa veriaci pripravovali počas týždňa účasťou na večerných svätých omšiach, ktoré každý deň celebrouval niektorý z kňazov - rodákov z detvianskej farnosti.

Výročie Kalvárie si obyvatelia Detvy začali pripomínať už počas Pôstneho obdobia, keď sa tu každú nedeľu konala pobožnosť Krížovej cesty.

Peter Lupták